

Startnotitie Integraal Veiligheidsprogramma 2023-2026

1 INLEIDING

Het belang van integraal veiligheidsbeleid

De gemeente is regisseur op het gebied van lokale veiligheid en is, tot op bepaalde hoogte, verantwoordelijk voor de leefbaarheid. Het hebben van regie valt of staat met het hebben van een plan, in dit geval een integraal veiligheidsplan. Met een vastgesteld veiligheidsbeleid is de gemeente, samen met haar partners, beter in staat concrete stappen te nemen om onveiligheid te bestrijden. De inzet van politiecapaciteit wordt mede bepaald aan de hand van het gemeentelijk integraal veiligheidsplan.

Wettelijke grondslag en verantwoordelijkheden

De zorg voor openbare orde en veiligheid is van oudsher één van de voornaamste taken van de overheid. De verantwoordelijkheid voor het veiligheidsbeleid op lokaal niveau ligt bij de gemeente en is ook vastgelegd in de gemeentewet en politiewet. Op grond van artikel 172 van de gemeentewet is de burgemeester belast met de handhaving van de openbare orde.

1. De burgemeester is belast met de handhaving van de openbare orde.
2. De burgemeester is bevoegd overtredingen van wettelijke voorschriften die betrekking hebben op de openbare orde, te beletten of te beëindigen. Hij bedient zich daarbij van de onder zijn gezag staande politie.
3. De burgemeester is bevoegd bij verstoring van de openbare orde of bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, de bevelen te geven die noodzakelijk te achten zijn voor de handhaving van de openbare orde.
4. De commissaris van de Koning geeft, indien een ordeverstoring van meer dan plaatselijke betekenis dan wel ernstige vrees voor het ontstaan van zodanige ordeverstoring zulks noodzakelijk maakt, de burgemeesters in de provincie zoveel mogelijk na overleg met hen, de nodige aanwijzingen met betrekking tot het door hen ter handhaving van de openbare orde te voeren beleid. De aanwijzingen worden zo enigszins mogelijk schriftelijk gegeven.

Artikel 172 gemeentewet

In de politiewet is de verplichting vastgelegd om tenminste eenmaal in de vier jaar veiligheidsbeleid op te stellen met daarin de doelen die de gemeente op het terrein van de veiligheid nastreeft.

1. De gemeenteraad stelt ten minste eenmaal in de vier jaar de doelen vast die de gemeente op het terrein van de veiligheid nastreeft door de handhaving van de openbare orde en de hulpverlening door de politie.

Artikel 38b, lid 1 Politiewet

Burgemeester

Waar de burgemeester, mede vanuit zijn portefeuille, belast is met de handhaving van de openbare orde neemt dit niet weg dat de overige leden van het college van burgemeester en wethouders een rol op het gebied van veiligheid hebben. Zo speelt bijvoorbeeld het thema 'zorg' de afgelopen jaren een steeds grotere rol binnen het veiligheidsdomein.

Gemeenteraad

De gemeenteraad bepaalt de uiteindelijke kaders voor het veiligheidsbeleid. Zij stellen de veiligheidsprioriteiten voor de komende jaren vast en hebben daarnaast een controlerende functie.

2 INTEGRAAL VEILIGHEIDSPAN 2023-2026

Het huidige integraal veiligheidsplan (IVP) heeft een looptijd van 2018-2021. Nu de looptijd van het huidige plan verloopt moet er een nieuw integraal veiligheidsplan worden opgesteld voor de periode 2023-2026.

Kernbeleid veiligheid VNG

We zullen ons bij het opstellen van het IVP zoveel mogelijk baseren op het Kernbeleid Veiligheid van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). We geven onszelf hierbij wel de mogelijkheid af te wijken op punten waar dat nodig is.

Het Kernbeleid Veiligheid van de VNG biedt gemeenten een stappenplan tot een weloverwogen IVP. Het biedt duidelijke processtappen, zodat duidelijk wordt hoe en met wie een IVP opgesteld dient te worden. Een belangrijk onderdeel van het Kernbeleid is de indeling van het veiligheidsdomein in vijf veiligheidsvelden die samen een duidelijke afbakening geven van wat er onder het integraal veiligheidsbeleid dient te vallen. De vijf veiligheidsvelden zijn

1. Veilige woon- en leefomgeving

Veiligheid en leefbaarheid in de alledaagse woon- en leefomgeving, in de wijk, de buurt en de straat. Bijvoorbeeld overlast, High Impact Crimes zoals woninginbraken en diefstal, fietsdiefstal, alcohol- en drugsoverlast, overlast verwarde personen huiselijk geweld en het veiligheidsgevoel.

2. Bedrijvigheid en veiligheid

Bij dit veld draait het om de sociale veiligheid rond verschillende vormen/locaties van bedrijvigheid zoals winkelgebieden, bedrijventerreinen, uitgaansgebieden, evenementen en toerismevoorzieningen/-locaties. Bijvoorbeeld veilig ondernemen, veilige winkelcentra, veilig uitgaan, evenementen, toerisme.

3. Jeugd en veiligheid

Bijvoorbeeld jeugdoverlast, jeugdgroepen, alcohol- en drugsgebruik onder jeugd, criminele jeugdgroepen, veiligheid in en om school.

4. Fysieke veiligheid

Bijvoorbeeld verkeersveiligheid, rampenbestrijding en crisisbeheersing, brandveiligheid, gevaarlijke stoffen, verkeersoverlast.

5. Integriteit en veiligheid

Bij dit veld draait het om verschijnselen die meer fundamenteel onze rechtsorde en veiligheid bedreigen. Bijvoorbeeld de aanpak van georganiseerde criminaliteit (ondermijning), de veilige publieke taak, polarisatie/radicalisering, informatieveiligheid, cybercrime, ambtelijke en bestuurlijke integriteit.

Zorg en veiligheid

Versillende thema's binnen bovenstaande vijf velden staan in verband met zogenaamde 'complexe casuïstiek' (personen/huishoudens met meervoudige sociale en veiligheidsproblematiek). Hierna is vaak sprake van overlast, vormen van geweld en/of criminaliteit. Voor de aanpak van dit soort complexe casuïstiek is een samenwerking tussen het veiligheids- en het sociaal domein nodig. Aspecten die hierin een rol spelen zijn vroegsignalering, tijdige opschaling, persoonsgerichte aanpak, etc.. Hoewel er de nodige overeenkomsten zijn tussen de vijf velden en thema's op dit gebied is er niet voor gekozen een zesde veiligheidsveld toe te voegen. Als uit de veiligheidsanalyse blijkt dat er thema's op dit gebied geprioriteerd moeten worden zullen deze onder de bovenstaande vijf velden geschaard worden.

Afbakening

Het beleidsterrein veiligheid bestaat uit twee hoofdcomponenten: sociale veiligheid en fysieke veiligheid. Het integraal veiligheidsplan zal zich met name richten op de sociale veiligheid.

De missie, het doel en de uitgangspunten met betrekking tot fysieke veiligheid zoals rampenbestrijding en crisisbeheersing worden vastgelegd in de diverse regionale beleids- en rampenplannen. De Wet veiligheidsregio's schrijft voor dat het bestuur van de Veiligheidsregio eenmaal in de vier jaar een beleidsplan vaststelt.

Veiligheidsanalyse

Voordat er een keuze gemaakt kan worden bij welke speerpunten en prioriteiten de focus zal komen te liggen in de periode 2023-2026 zal er een veiligheidsanalyse moeten worden uitgevoerd. Deze analyse moet inzicht geven in de veiligheidsproblematiek en zal gebaseerd worden op:

- Cijfermateriaal van de afgelopen jaren
- Lokale, regionale en landelijke veiligheidsplannen
Denk hierbij aan de Veiligheidsstrategie Oost-Nederland, landelijke ontwikkelingen op het gebied van ondermijning, het basisteam meerjarenplan van de politie, prioriteiten binnen het regionale platform integrale veiligheidszorg
- Ervaringen binnen de huidige aanpak van het veiligheidsbeleid
- Ervaringen en expertise van ketenpartners binnen veiligheidsdomein.

Inspelen op trends en ontwikkelingen

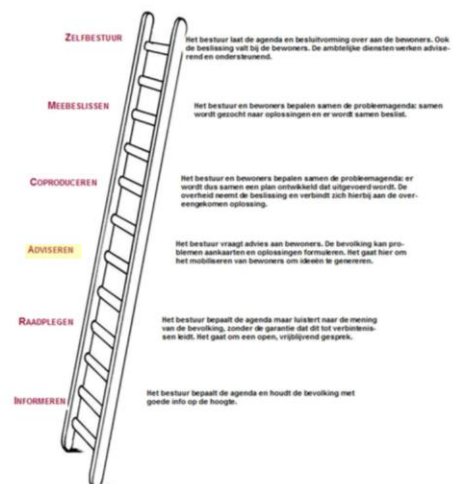
De samenleving verandert voortduren en steeds sneller. Ook de komende jaren is dit vast niet anders. Hier bewust van zijn en in kunnen springen op deze context is van groot belang. Hoewel het integraal veiligheidsplan de prioriteiten voor een periode van vier jaar vastlegt, zal er altijd rekening gehouden moeten worden met onvoorziene zaken en trends en ontwikkelingen die om extra inzet vragen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de covid-19 pandemie, de komst van de omgevingswet, gevolgen van decentralisaties, het opkomen van 'nieuwe thema's zoals we in het verleden met ondermijning hebben gezien, etc..

Preventief waar het kan, repressief waar het moet

We zetten ons in om criminaliteit te voorkomen of proberen dit zoveel mogelijk te beperken. Als dat niet lukt dan handhaven we en zetten we passend bestuurlijk instrumentarium in en/of vragen politie en OM hierop in te zetten.

Participatie

In Haaksbergen leven we niet langs elkaar heen, maar hebben we oog voor elkaar. De gemeente heeft de samenleving nodig en vice versa om Haaksbergen schoon, veilig en gezond te houden. Het is belangrijk om bij het maken van plannen of beleid elkaar in een vroeg stadium te betrekken. Dat betrekken kan op verschillende manieren plaatsvinden. De mate van participatie wordt ook wel aangegeven door middel van de participatieladder. Het proces van het komen tot een nieuw integraal veiligheidsbeleid is ingericht volgens de trede 'adviseren'. Het bestuur vraagt advies aan de bewoners en ondernemers. De bevolking kan problemen aankaarten en oplossingen formuleren. Door het proces op deze wijze in te richten proberen we te komen tot een plan dat aansluit op de 'thema's' die in Haaksbergen als het meest belangrijk worden beschouwd door onze

inwoners, ondernemers, ketenpartners en gemeenteraad. Dit zijn dan ook allen partijen die een plaats hebben gekregen in het proces van totstandkoming van het IVP. De uitkomsten van de bijeenkomsten met de verschillende vertegenwoordigers van de partijen worden samengevat en meegenomen in het proces tot het opstellen van de prioriteiten van het nieuwe IVP. Belangrijk om te benoemen is dat het advies van de betrokken inwoners, ondernemers en professionals uit de veiligheidsketen een zwaar onderdeel uitmaakt van de afweging om te komen tot een prioritering, maar niet bindend zal zijn.

De totstandkoming van het IVP verloopt middels vijf stappen. Participatie zal met name vorm krijgen in de tweede stap (veiligheidsanalyse). Dit is de stap waarin de inhoudelijke basis wordt gelegd voor het veiligheidsbeleid. Ingezet wordt op de volgende vormen van participatie, waarbij het goed is op merken dat de exacte nadere invulling nog zal volgen:

- *Thematafelgesprekken met professionals uit de veiligheidsketen*
Tijdens een thematafel bijeenkomst gaan professionals van verschillende organisaties om tafel om een aantal veiligheidsthema's te bespreken. Het doel van deze bijeenkomst is om in een samenwerking tussen deze professionals te komen tot een advies voor een aantal prioriteiten voor het nieuwe IVP. Het is nadrukkelijk de bedoeling dat professionals die aanschuiven de achterban vertegenwoordigen (bijvoorbeeld jongerenwerk vertegenwoordigd de jeugd). Professionals die aanschuiven zijn bijvoorbeeld scholen, politie en sociale partners.
- *Bijeenkomsten met vertegenwoordigers uit de samenleving*
De exacte invulling zal nog bepaald worden. De intentie is om een voor een tweetal doelgroepen een bijeenkomst te organiseren waarin zij input en advies kunnen geven voor de prioriteiten in het nieuwe IVP. We onderscheiden de volgende doelgroepen:
 - Inwoners – zullen vertegenwoordigd worden door de wijkraden
 - Ondernemers – zullen vertegenwoordigd worden door de IKT, HOV, KHN en de bedrijvenparkmanagers
- *Het marktkraamprincipe*
Het kan zijn dat niet eenieder zich vertegenwoordigd voelt in danwel aanwezig kon zijn bij één van de genoemde bijeenkomsten. Met een marktkraam in het gemeentehuis geven we ook deze personen de kans, middels een formulier, input te geven voor het nieuwe IVP. Op één van de woensdagen zal de kraam bemand worden door medewerkers van de gemeente en bijvoorbeeld de wijkagent. De kraam zal op deze dag op de weekmarkt staan.
- *Raadsbijeenkomst*
De gemeenteraad bepaalt uiteindelijk de kaders voor het veiligheidsbeleid en stelt de veiligheidsprioriteiten vast. De gemeenteraad zal echter al eerder dan deze formele momenten betrokken worden. In de 'veiligheidsanalyse' fase is een raadsbijeenkomst opgenomen waarin de raad haar input kan geven voor het nieuwe IVP. De intentie is om tijdens deze bijeenkomst de raad ook mee te nemen in de eerste uitkomsten vanuit de bijeenkomsten met inwoners, ondernemers en professionals.

Uitvoeringsplannen

Het IVP gaat over een periode van vier jaar. De jaarlijkse uitvoering van dit veiligheidsbeleid zal vastgelegd worden in uitvoeringsplannen. In de uitvoeringsplannen komen de hoofdspeerpunten zoals vastgelegd in het IVP terug, maar kunnen ook actuele ontwikkelingen meegenomen worden. In het uitvoeringsplan wordt ook teruggeblikt op het uitvoeringsplan van dat jaar ervoor.

Samenwerking

Veiligheid doe je niet alleen. Alleen samen kunnen we een effectieve veiligheidsaanpak vormen. Dit doen we zowel op lokaal, districtelijk als regionaal niveau met diverse partners uit de veiligheidsketen.

In het proces zullen verschillende interne en externe partners betrokken worden. Te denken valt aan:

Intern: team sociaal domein, team jeugd, juridisch, toezicht en handhaving, burgerzaken, etc..

Extern: Politie, Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC) Oost-Nederland, brandweer, Openbaar ministerie, inwoners, ondernemers, Veiligheidshuis Twente, Veiligheidsregio Twente/Platform IVZ, etc..

Rollen (interne partners)

Integrale veiligheid speelt op verschillende beleidsterreinen en raakt niet alleen de portefeuille van de burgemeester, maar ook die van de wethouders. Dit geldt natuurlijk ook voor de ambtelijke organisatie. Daarom worden, net als voorgaande jaren, bij de verschillende thema's/speerpunten beheerders aangewezen. Deze beheerders zorgen mede voor een goede regie en uitvoering door de betreffende afdeling en deze werkwijze zorgt voor een goede interne positionering van het veiligheidsbeleid, voor verantwoordelijkheidsgevoel en dus ook inzet en draagvlak.

De beleidsvoorbereiding en coördinatie is een verantwoordelijkheid van de afdeling Veiligheid, evenals het verzorgen van voortgangsrapportages voor het managementteam en college.

Planning en proces

De precieze doorlooptijd van het IVP verschilt per gemeente. Maar gerekend wordt meestal met een doorlooptijd van een halfjaar tot driekwart jaar. De totstandkoming van het IVP verloopt via de volgende stappen:

1. Opstart	<i>In deze stap wordt de beleidsontwikkeling procesmatig en organisatorisch ingeregeld. Er wordt een werkgroep samengesteld, er vindt een startbijeenkomst plaats en de startnotitie (het projectplan) wordt opgesteld.</i>
2. Veiligheidsanalyse	<i>In deze stap wordt de inhoudelijke basis onder het veiligheidsbeleid gelegd. Voor elk veiligheidsthema binnen de vijf veiligheidsvelden wordt geïnventariseerd welke veiligheidsproblematiek zich voordoet, hoe de huidige aanpak eruitziet en welke aanvullende acties/ beleidsversterkingen wenselijk zijn. Evaluatie van het vorige IVP maakt uitdrukkelijk onderdeel uit van deze stap. Vervolgens wordt per veiligheidsveld bepaald welke prioriteiten voor het nieuwe beleid plausibel zijn. Het resultaat wordt vastgelegd in een veiligheidsanalyserapportage.</i>
3. Prioritering	<i>In deze stap worden de prioriteiten van het nieuwe veiligheidsbeleid vastgesteld. De veiligheidsanalyse vormt hiervoor de basis. De prioritering vindt bij voorkeur in samenspraak met de Raad en/of raadscommissie plaats.</i>
4. Opstellen van het IVP	<i>In deze stap wordt het IVP opgesteld. De prioritering en de veiligheidsanalyse hebben daarvoor veel materiaal opgeleverd.</i>
5. Opstellen van het uitvoeringsplan	<i>Doorvertaling van het IVP in een uitvoeringsplan. De hoofdlijnen uit het IVP worden vertaald in concrete acties met termijnen, trekkers en kostenplaatje.</i>

Verder uitgewerkt ziet dit er als volgt uit (de geschatte uren zijn verdeeld over meerdere medewerkers). In onderstaande tabel is voorlopig 1 januari als startpunt genomen voor de veiligheidsanalyse fase. Dit kan nog wijzigen. De voornaamste participatiemomenten zijn aangegeven in het blauw. Deze participatiemomenten wijken af van het VNG-kernbeleid en kunnen dan ook extra doorlooptijd opleveren.

Fase	Stap	Planning
Opstart	Opstellen startnotitie	<i>Geschatte tijd: 75 uur</i>
	Samenstellen werkgroep	<i>Gemiddelde doorlooptijd (VNG): 4-6 weken</i>
	Bespreken startnotitie manager	
	Bespreken startnotitie portefeuillehouder	
	Bespreken met portefeuillehouder en manager	<i><u>November – december 2022</u></i>
	Besluitvorming Managementteam t.b.v organisatorische borging	
	Besluitvorming college	
	Raadsinformatiebrief toelichting door burgemeester in de commissie	
	Startbijeenkomst werkgroep na vaststelling startnotitie	

Veiligheids-analyse	Inventariseren benodigde informatie veiligheidsanalyserapportage	<i>Geschatte tijd: 350 uur (excl. p.m. post thematafels en inwonerparticipatie)</i> <i>Gemiddelde doorlooptijd (VNG): 8-10 weken</i> <u>januari 2022</u> <u>t/m maart 2022</u>
	Werkgroep bijeenkomst t.b.v. procesafspraken ophalen benodigde informatie	
	Verzamelen veiligheidsgegevens (cijfers) en inventarisatie relevante beleidsdocumenten	
	Evaluatie IVP 2018-2021 en opstellen eerste wenselijke beleidsontwikkelingen	
	Samenvatten eerste schriftelijke beeld (eerst concept)	
	Bespreken schriftelijk beeld veiligheidsrapportage met werkgroep	
	Bespreken schriftelijk beeld veiligheidsrapportage met burgemeester	
	Opstellen bespreekdocument/bespreekpunten t.b.v. vertegenwoordigers samenleving, professionals en inwoners.	
	Thematafelgesprekken professionals (<i>Professionals uit de vijf themavelden waaronder scholen, sociale partners, politie, brandweer, etc.</i>)	
	Bijeenkomst en betrekken vertegenwoordigers ondernemers (IKT, HOV, KHN, bedrijvenparkmanagers)	
	Bijeenkomst en betrekken vertegenwoordigers inwoners (wijkraden)	
	Veiligheid marktkraamprincipe met vrije inloop voor eenieder die wat wil meegeven over het op te stellen IVP	
	Samenvatten opbrengsten thematafels en inwoners en opstellen hieruit voortkomende eerste conceptprioritering	
	Werkgroep bijeenkomst	
	Tussentijdse afstemming portefeuillehouder	
	Raadsbijeenkomst met input themasessies, presenteren veiligheidsbeeld en ophalen beeld in gemeenteraad.	
	Samenvatten beelden en opstellen conceptprioritering	
Conceptprioritering bespreken in werkgroep		
Conceptprioritering bespreken met portefeuillehouder en verwerking		
Prioritering	Besluitvorming prioritering managementteam, college van B&W, raadscommissie en gemeenteraad	<i>Geschatte tijd: 50 uur</i> <i>Gemiddelde doorlooptijd (VNG): 4 weken</i> <u>Maart 2022 t/m 15 april 2023</u>
	Werkgroep bijeenkomst	
	Aanbrengen wijzigingen en beantwoorden eventuele raadvragen	

Opstellen IVP	Concept IVP opstellen	<i>Geschatte tijd: 120 uur</i>
	Werkgroep bijeenkomst en verwerken opmerkingen	<i>Gemiddelde doorlooptijd (VNG): 6 weken</i>
	Bespreken concept IVP met portefeuillehouder en eventuele wijzigingen	
	Check bij keypartners intern/extern	<u><i>April 2022 t/m mei 2023</i></u>
	Gereedmaken eindconcept en versturen aan vormgever	
	Besluitvorming MT, college, raadscommissie en gemeenteraad en informeren driehoek	
	Publicatie op website	
Van beleid naar uitvoering	Uitvoeringplan 2023	